

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 660.— | Negyed évre K 170.—
Fél évre „ 340.— | Egy óra „ 60.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-20

A jövő

V.

Eddigi fejtegetéseink és gyakorlati megállapításaink konklúziójaként leszögeztük azt a meggyőződésünket, hogy a magyar polgárságak, évek óta tartó kényszerű hallgatás után, az új korszak kezdetén kötelessége a szavát hallatni, akarát nyilvánítani annál is inkább, mert a véleménye nyilvánításában terrorizálni akaró elemek erőszakos fellépésétől nincs többé mit tartani.

Elérkezvén ahhoz a ponthoz, felmerül az a kérdés, miként értendő a polgárság egységes fellépése, amit fejtegetéseink során az ország, a polgárság és az egyes polgár érdekekben elengedhetetlen feltételek állítottunk oda a polgári rendszer elkövetkezéséhez. Miben nyilvánuljon meg és milyen legyen a polgárság egységes fellépése? Pártpolitikai állásfoglalást jelent-e ez, vagy politikai pártokon és pártprogramokon feleltemelkedő elvek és célok egységes követelése? Azt jelenti-e, hogy a polgárságnak egységesen kell egy párthoz csatlakoznia, amely a legjellegzetesebben polgári, esetleg megkell-e alakítani egy ilyen pártot, vagy azt jelenti-e, hogy tartozzék a polgár bármely gyakorlati politikai párthoz, ezáltal az egyetemes polgári érdekek érvényesítésére kell elsősorban saját pártján belül is törekednie?

Mivel ezáltal a polgárság egységes fellépését az teszi aktuálissá, hogy a polgárok legfontosabb alkotmányos joguknak, a választójognak gyakorlása előtt állnak, az egységes fellépés módzatainak elbirálása előtt gyakorlati szemlélet kell tartanunk afölött, hogy a polgárok szavazatuk leadásával érvényesíthetik-e egységes akaratukat, tehát hogy a választásba induló politikai pártok egyikének, vagy másikának egységes támogatása jelentheti-e az egységes polgári akarat diadalát. Ebből a szempontból csak két párt jöhet számításba, az egységes párt és a polgári ellenzék. A keresztény-párt és az Andrásy-párt polgári szempontból számításban kívül marad, már kifejtettük, hogy miért, ezért ezekkel a pártokkal a kérdés eldöntésénél nem is foglalkozunk.

A hatalomnak kijáró, bár semmire sem kötelező udvariasságból tegyük először az egységes pártnál látogatást. Az egységes párt csak néhány napos még, joga van tehát meg-

kívanni azt, hogy bizonyos mértékben függőben tartassék vele szemben a kritika, illetve a végleges konzekvenciák levonása. Azonban, mint a politikai küzdőtérre kilépett, sőt magának a választási győzelmet vindikáló politikai egyesülés okvetlenül elbirálandó abból a szempontból, hogy a benne egyesült elemek, személyek, pártok, elvek és törekvések az alakulás mai forrongása után milyen mértékben lesz az egységes párt a polgári érdekek képviselőjének tekinthető.

Az egységes párt három fő-részből alakult, illetve alakul jelenleg ki, a kisgazdapártból, a disszidensekből és a középpártból. Homogén csoport ezek közül csak a középpárt volt, csak erről állapítható meg, hogy volt tagjai a politikai, társadalmi és gazdasági élet kérdéseiben általánosságban egységes nézetet vallottak. Munkapártiaknak nevezhetjük őket bátran, mert bár a forradalom előtti parlamentnek ez a legnagyobb és igazán egységes pártja megszűnt, a nemzeti középpártban egyesült tagjai nagyjában változatlanul megmaradtak Tisza nagy pártjának elvei mellett és főképparlamenitükben rendületlenül képviselték tovább a konzervatív liberálist. Ők jelenleg is a most alakult egységes párt igazán polgári eleme s nekik tulajdonítható, hogy az egységes párt és a kormány egyre kifejezettebben vet le magáról minden jelzót, amely a tiszta polgári program mellett egyrészt főleg, másrészt káros is.

A másik csoport avolt disszidenseké. Bármennyire szereték volna és szeretnék is, — mint számottevő tényezői a politikának nem szerepelhettek, mert hiszen azok az előkelő gentlemanok, akik ebben a pártokivüli pártban csoportosultak, sem együtt, sem külön-külön nem jelentettek programot, irányt, elveket, célokat. A politika uralmát passzívul üző urak társasága volt ez, amelynek egyetlen fontos szerepe volt az elmúlt kurzus alatt: a széthúzó, egymást marcangoló pártokon kívül állva, neki kellett szállítania a magyar miniszterelnököket. Most már ez a hivatása is megszűnik és az egykori disszidensek jórésze a választások után már csak kültagja lesz az egységes pártnak, mert mandátumhoz jutni nem fog.

A legnagyobb csoportja az egységes pártnak a volt kisgazdapárt. Olyan nagy párt volt ez, hogy nem is bírta el a saját nagyságát és a csoportokra oszlott. Volt egy csoportja — kereszténypártiakból, akik a

végén legdühösebben harcoltak ősi kisgazda programponokért. Egy másik csoport kisgazdaprogrammal győzött és — kurzusos alapra helyezkedett. A harmadik csoport rendületlenül kitartott a kisgazda-program mellett és ezt a tevékenységét olyan buzgón végezte, hogy nem is ért rá emellett semmi másra. Történhetett akármi. Nagyatádiék rendületlenül kitartottak. A program volt folyton a szemük előtt, a programtól nem láttak semmi mást, a végén már magát a programot sem. Rajta ültek a ládán, amely a programot őrizte és nem vették észre, hogy alul és oldalról megürték a ládát és elopták belőle az igaz értékeket. Majd a választáson, amikor a választók helenéznek a ládába és nem találják benne semmit, majd akkor hiába hivatkoznak Nagyatádiék arra, hogy hiszen ők folyton rajta ültek a ládán, a hiányzó értékekért csak felelni kell és le kell vonni bizonyos konzekvenciákat. Addig is épen a volt kisgazdapárt furcsa távozása, a kurzusos alapon indult új kisgazdák, kisgazdaprogrammal kirelődött utolsó kurzusisták és a ládán üldöző rendületlen kisgazdák irreális csoportosulása érthetően leszorítja a volt kisgazdákat az egységes pártban és arra kényszeríti őket, hogy mindenbe belesienenek, nehogy mindent elveszítsenek. Így maradhat továbbra is poszszibilis nagyatádi Szabó István, aki emberemlékezet óta mindig poszszibilis tudott maradni. Ezáltal a titkos szavazás tünt el a ládából, de Nagyatádi poszszibilis marad azért, mert még a láda tetején ül és poszszibilis is

lesz, amíg az egész láda ki nem billen alóla.

Ebből a kis jellemzésből is látható, hogy az egységes párt egyelőre belső egységet még nem mutathat fel. Ezt igazolja a párt hosszú címe is, ami tulajdonképpen nem egyéb, mint az egyes csoportoknak tett engedelmények külső foglalata. Ez a cím készítette a volt középpártnak egy igen tekintélyes csoportját, amely a háború előtti közélet legjelentősebb tényezőit foglalja magában, hogy egyelőre ne csatlakozzanak az egységes párthoz, hanem külön pártban tömörülve egyelőre csak kívülről támogassák az egységes párt kormányát. A nemzeti polgári párt tisztán képviseli az igazi polgári programot, de — támogatja a kormányt önkéntelenül is a tolam alá kínálkozók az a hasonlat, amelyet atyai barátom és munkatársam alkalmazott, akiknek markáns feje körülbelül a Deák Ferencéhez hasonlít, még pedig nemcsak körül, hanem belül is. Fűrődöhelyeken a nagy vendéglők, éttermek mellett mindenütt van egy kisebb, — Ugyanaz a tulajdonosa, mint a nagy üzeme, ugyanaz a vezetése, de a kis szárnyépületen nagybetűs pótfelrás is van: Kóser! Ide bemehetnek a zsidók is. A nagy egységes párt mellett így alakult ki a kisebb, a kóser. Ide bemehetnek a zsidók is.

Pillanatnyilag ilyenek mutatkozik az egységes párt és a polgárság magatartása vele szemben attól függ, hogy a kialakulás most következő heteiben hosszú címének melyik jelzője lesz a párt programjának határozott kifejezője.

Csődöt mondott a kényszer és erőszak politikája

Az „öt állam“ szocialista kongresszusának határozata

Frankfurt, febr. 28. Az „öt állam“ szocialistái értekezletének tegnapi ülésén határozati javaslatot fogadtak el, mely a többek között a következőket mondja:

A génuai értekezlet előestéjén Németország, Belgium, Franciaország, Anglia és Olaszország szocialista és munkáspártjainak kiküldöttjei megállapítják, hogy a kényszer és az erőszak politikája teljesen csődöt mondott. Németország szolgáltató képességének kérdése közvetlen összefüggésben áll az egész világ gazdagságával és Oroszország talpraállításával. Ezért elkerülhetetlen, hogy Génuában ezek-

ről a kérdésekről is tárgyaljanak.

A határozati javaslat végül kiemeli, hogy a nemzetközi megértést tartós módon úgy lehet megvalósítani, hogy valamennyi ország munkásai összetartó akcióba lépjenek. Az értekezletet ezzel bekecsztették.

Pozsonyban tanácskozik a kis entente

Prága, febr. 28. A cseh kormány kívánságára a kisentente miniszterelnökeinek összejövetele nem Belgrádban, hanem Pozsonyban lesz. Az összejövetel időpontja egyelőre ismeretlen, valószínű azonban, hogy

március 15-én tartják meg. A tanácskozás előkészítése céljából a kisenként szakértői előzetesen március 5-én Belgrádban találkoznak.

A nemzetközi pénzsindikátus

London, febr. 28. A Lloyd George eszméje alapján megalakuló-félben levő nemzetközi pénzcsoport szervező bizottsága jelentést tett közzé, amelyben hangsúlyozta, hogy a pénzcsoport főcélja az Európa talpraállítását szolgáló pénzügyi vállalkozások elősegítése. A központi pénzcsoport mellett az egyes országokban külön nemzeti szindikátusok fognak alakulni. — A nemzeti szindikátusok alaptőkéje 2 millió fontsterling, míg a központi 20 millió fontsterling, a mit a nemzeti szindikátusok szolgáltatnak. — Ezenkívül Anglia, Belgium, Franciaország, Németország és Olaszország további 20 millió fontot bocsát rendelkezésre.

Minden érdekepviselet a tarifamegbeszélés ellen

Budapest, febr. 28. A budapesti kereskedelmi- és iparkamara ma délelőtt Belatiny Arthur elnöklete alatt ankétot tartott az egyes kereskedelmi és ipari érdekeltségek részvételével. Az Ankéton megjelent az OMKE, a GYOSZ, a Baros-Szövetség és a különböző kereskedelmi és ipari szakmák külön képviselői nagy számban.

Belatiny elnök megnyitójában rámutatott arra, hogy a szakörök milyen osztatlan ellen-szenvvel fogadták a kormánytarifa emelésre vonatkozó tervezetét, annak is inkább, mert a tárgyalásokra mindössze négy napot engedélyeztek. Kifejtette, hogy a kormány pénzügyi politikája nem felel meg az ország érdekei. Megjósolhatja, hogy a pénzügyminiszter erősen csalódni fog.

Ezután Balkányi Kálmán az OMKE igazgatója szólalt fel és azt kérte, hogy a tarifamegbeszélés tárgyalását halasszák el legalább nyolc héttel, hogy ez alatt megfelelőképpen kidolgozhatják az érdekelt tényezők kívánásait és azokat összegyűjtve összegegyeztetthessék.

Több felszólalás után az ülés véget ért.

Tavaszi öltönytűzővel
Feldheim Dezsőnél (Frohner ház)

Értesítjük!

tisztelt vevőinket, hogy a forgalmi adóban beállott változás következtében — minthogy azt arunkban nem kalkulálhatjuk — március 1-től fog a 3 százalékot fogunk beszélni. Tisztelettel
Korona Gőzkenyérgyár

Legolcsóbb árak
PELDHEIM és WEISZ
posztókereskedésben
Pica-utca 73. sz.

Az egységes párt intéző bizottsága nem döntött a szavazás módjáról

Bethlen szerint a nyílt vagy titkos szavazás nem pártkérdés

Budapest, febr. 28. Az egységespárt intéző bizottsága ma délelőtt tartotta első ülését. Az intéző bizottság ülésén gróf Bethlen István miniszterelnök, gróf Klebelsberg Kunó belügyminiszter, Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter, Gömbös Gyula, nagyatádi Szabó István, Barla Szabó József, Berkó Gyula, Koszó István, Dömötör Mihály, Haypál István, Héj Imre, Iklódi-Szabó János, Karafiáth Jenő, Lovász János, Lipták Pál, Nagy János (egri), Putnoky Mór, Simonyi-Semadám Sándor, Rubinek István, Tankovics János, Meskó Zoltán, sokorópátkai Szabó István vettek részt. A jegyzőkönyvet Rácz Sándor az egységespárt igazgatója vezette.

Bethlen István gróf miniszterelnök bejelentette, hogy a párt legutóbbi értekezletének határozata alapján Gömbös Gyulát kérte fel az ügyvezető elnöki állásra.

Az intéző bizottság a bejelentést helyeslőleg tudomásul vette. Ezután az üresen hagyott pártelnöki állásra báró Perényi Zsigmondot, az alelnöki állásra Molnár Dezsőt nyugalmazott altábornagyot, az intéző bizottságba pedig báró Lersch Vilmost, gróf Károlyi Imrét és Almásy Lászlót választották meg.

Gömbös Gyula ismertette a párt szervezeti szabályzatát, a párt szervezkedésének előkészítésére vonatkozóan. Az intéző bizottság lényegtelen módosításokkal ezt elfogadta. Ezután megalakították a tagfelvételi bizottságot, és ebbe a következőket választották be: Bethlen István gróf miniszterelnököt, nagyatádi Szabó Istvánt, Mayer János földmívelésiügyi minisztert, Gömbös Gyulát és Fáy Gyulát. A tagfelvételi bizottság előadója Rácz Sándor lett.

Bethlen István gróf miniszterelnök ismertette a minisztertanács által elfogadott választójogi rendeletet. Leszegezte álláspontját. A nyílt szavazás kérdésében hangsúlyozta, hogy mivel választási rendeletről van szó, a kormány viseli azért a teljes felelősséget és a kormány-partot semmiféle felelősség nem terheli. A párt nem kényszeríti tagjait, hogy a választások alatt egyik vagy másik elv mellett foglaljon állást, mindenki szabadon nyilváníthatja véleményét. A választójogi rendelet az új nemzetgyűlés összehívására szól amely hivatva lesz oly választójogi törvényt alkotni, amely az ország érdekeinek megfelel.

Nagyatádi Szabó István felszólalására rövid érdemleges vita folyt le, amelyen a nyílt és titkos szavazás melletti állásfoglalások hangzottak el.

Bethlen István gróf miniszterelnök végül ismét kijelentette, hogy miután a kormány a teljes felelősséget vállalja a választási rendeletről, a párt egyes tagjai nyugodtan elfogadhatják azt. Az intéző bizottság határozatot nem hozott, mert a választójogi kérdését nem kezelték pártkérdésként.

Bethlen István gróf miniszterelnök ismertette ezután azt a kiáltványt, amelyet a párt a nemzethez intézni fog. Ennek a végleges megszövegezésére egy szűkebb bizottságot küldtek ki, amelybe Schandl Károlyt, Egri Nagy Jánost, Dömötör Mihályt és Meskó Zoltánt választották meg és amelynek tagjai ezenkívül a pártelnökség tagjaiból kerülnek ki.

A pártgyűlés végén megállapították, hogy a sajtóban megjelent közlemények, mint hogyha a párt vezetőségében és általában a pártban nem volna meg a harmónia, nem egyebek hánis, céltudatos, a párt egységét megbontó közelményeknél. — Örömmel állapította meg a párt vezetősége és az intéző bizottság, hogy a választások a teljes harmónia jegyében fognak lefolyni. A legközelebbi pártgyűlés csütörtök délután 5 órakor lesz. (Magy. Orsz. Tud.)

Mayer és Nagyatádi a titkosság elejtéséről

Az értekezlet után Mayer János és Nagyatádi is röviden nyilatkoztak a titkosság elejtésének kérdéséről. Mindketten elvi álláspontjuk fenntartásával meghajlottak a miniszterelnök közjogi magyarázata előtt, ami azt jelenti, hogy választási programot adva követelni fogják a titkosságot, de azért mint kormánypárti jelöltek nyílt szavazás útján óhajtanak bejutni a parlamentbe.

Csontosék elégedetlenek

A kisgazdák elkedvetlenedéséről szóló híreket ma megcáfolja az egységespárt félhivatalos köznyomatosa. Mindazáltal a pártban nem minden aggodalomtól ment a helyzet. A két párt tagjainak tömeges bevonulása — úgy érzik — háttérbe szorítja a kisgazdákat, amit már egyes szórványosan fellépő szimptomák is jeleznek. Karcagon például Csontos Imre ellen egységes párti programmal lépett fel Surgoth Gyula és Csontos máris panaszkodik, hogy Surgoth a kormány jóvoltából rendelkezésről rendelkezésre adot nagy adminisztrációt felhasználja ellene. Nagy aggodalmat okoznak a párt vidéki szervezeteinek a Rassay-féle és a függetlenségi párthoz való csatlakozásáról szóló hírek.

Gömbös miniszterelnöki államtitkár

Gömbös Gyula ellen is szaporodnak a kifogások. Mint befejezett tényről beszélnek arról, hogy Gömbös rövid időn belül megkapja a miniszterelnöki államtitkári kinevezést, hogy a választások intézésére teljesen szabadkezze legyen.

Rassay a kisgazdák árulásáról

Rassay Károly az egységes párt intéző bizottságának üléséről a következőket mondta: — A legnagyobb felháborodással vettem tudomásul a volt

kisgazdapárt tagjainak viselkedését, melyet az egységes párt intéző bizottságában tanusítottak. Ha a kisgazdapárt hatalmi eszközeivel nem íjítja belénk a szót, meg fogjuk mondani a falu népének: hogy hagyták cserben azt a zászlót, amely alá két évvel ezelőtt toboroztak. Rá igunk mutatni leplezetlenül minden árulásukra és számon fogjuk kérni tőlük a cserbenhagyott programot.

Andrássyék biznak a kisgazdáknak

Az Andrássy-párt egyik vezető tagja ma a következő kijelentést tette a kisgazdák álláspontjára vonatkozólag:

— Lehetetlennek tartjuk, hogy a kisgazdák belenyugodjanak a nyílt szavazásba. Ugy látjuk a helyzetet, hogy a kisgazdák és az ellenzék a választási küzdelemben egy uton fognak haladni, hogyha az egységes párt tagjai valóban szabadkezzezt kapnak a titkosság hirdetésére.

A szociáldemokraták a választási harcban

A szociáldemokrata párt egyelőre nem döntött magatartása felől és ezt csak a rendelet megjelenése után tartandó pótválasztmányi ülésen fogja megtenni. — Értesüléseink szerint a pótválasztmányban többségben vannak azok, akik azt kívánják, hogy a párt lépjen ki passzívitásból és vegyen részt a választási küzdelemben.

Rupert belépett a Rassay-pártba

Rupert Rezső ma levelet intézett Rassay-hoz, a független kisgazda, földműves és polgári párt elnökéhez. A levélben, amelyben bejelenti a pártba való belépését, a következőket írja:

—Többször kifejezett óhajtaimnak engedve bejelentem, hogy pártotokba belépek. Romboló munkával álunk szemben, képnuntató csalárdsággal és sok részben felelőtlen csöcselék szabadalmazott örjögésével, mely pillanatok alatt mindent összedonthet. Ezzel szemben nem elég csak az igazság ereiének bármily erejének bármily biztosan is bekövetkező érvényesülését bevárni, mert az igazság gyakran lassan győz s ezalatt minden tönkremehet. Ma csak egy fontos kérdést ismernek: a kormány-párt és az alkotmánysegző kormány ellen összefogni. Adjon Isten jó szerencsét, becületet a hazafias munkálatokhoz, mert úgy érzem lelmem minden hitével, hogy a ti szerencsétetek megpróbált szegény hazánkunk is szerencséséje lesz.

Bethlen maradásra kérte a kereszténypárti minisztereket

Értesüléseink szerint szombaton a minisztertanács után a miniszterelnök felkérte a kereszténypárti miniszterek közül azokat, akik a titkos szavazás mellett foglaltak állást, hogy tekintettel arra, hogy a szavazás titkosságának vagy nyíltságának kérdése a kabinetben belül nyílt kérdés volt, maradjanak meg a kabinetben. A kereszténypárti miniszterek részéről ilyen irány-

ban meg is vállaltuk miniszterelnökségüket a p... értékezetétől

Eckhardt sajtó

Az egységes párt mint befejezett tényről beszélnek arról, hogy Eckhardt miniszterelnökségétől s utazár Alfréd lesz szerint Eckhardt miniszterelnökségén, a... nak, hogy diplomata külföldre

Dollár

Még ez a s... magyar élet is romantikus tö szerepének ezekben, azok b... gondok és... jai, de akik hal... sák mai életü... romantikus es... csak elmosolyo... mők derűjének... a szivekben, a... gosznak, felder... nyi sóhaj szá... megint a robo... szomorúsága. I... most szájról-s... ben is. Utánajá... uk, hogy tén... lme, a modern

Egy debreceni modern mód... keresi kenyere... varlot egy deb... mün zavaros n... aki vörös kator... Debrecenből és... mulva tért viss... kereste a leány... ki, hogy fél... radni, elmegy... Pénze azonban... leányának vala... pénze, adja oc... pénzt keres és

— Nincsen a... — mondta a le... odaadom.

A fiu elfogad... és eltűnt Debre... hónapok, már e... mikor a leány... kap Svájból. Irta — a jó Is... jutott ki a tiz... a levélben küld... kot a leány tiz... Sok lüdvözet, felújítása után... hogy Amerikáb... ismét ir majd.

A leány bevá... ci frankot, ami... összeg volt és... dába, néhanapj... ra is, akitől a... gén ismét leve... ta, Amerikai be... a levélben ped... leány nem tud... vitte hát a cse... debreceni bank

— Kedves... mondták a bank... foglaljon helye... szédülni a meg... a levélben ha... dollárt küld ön... amerikai dollár... ronákat érőket.

A háromszá... rós esekkre má... a bank... aki azonban k... majd csak meg

ban meg is van a készség, bár állásfoglalásukat úgy közölték a miniszterelnökkel, hogy elhatározásukat a párt legközelebbi értekezletétől teszik függővé.

Eckhardt sajtófőnök távozik

Az egységes pártban ma már mint befejezett tényről beszélnek arról, hogy Eckhardt Tibor sajtófőnök megvált a sajtófőnökségtől s utódja Drasche László Alfréd lesz. Egy kombináció szerint Eckhardt fellép a választásokon, mások arról tudnak, hogy diplomáciai küldetésben külföldre megy.

Dollármese

Még ez a szomorúságos mai magyar élet is termel kedves, romantikus történeteket. Akik szerepelnek ezekben a történetekben, azok bizony itt is bánatok, gondok és esalódások rajjai, de akik hallják, vagy olvasják mai életünknek ezeket a romantikus eseteit, azok mégis csak elmosolyodnak, néhai örökök derüjének emlékei kelnek a szíveikben, a lelkek megnyugosznak, felderülnek, egy könnyű sóhaj száll s aztán jöhet megint a robotos élet sok-sok szomorúsága. Ilyen történet jár most szájról-szájra Debreczenben is. Utánajártunk és megtudtuk, hogy tényleg megtörtént, lime, a modern élet meséje:

Egy debreceni lánykának, aki modern mód szerint gépirással keresi kenyerét, éveken át udvarolt egy debreceni fiú. A komoly zavaros napjai után a fiú, aki vörös katona volt, elszökött Debrecenből és csak pár hónap múlva tért vissza, titokban. Felkereste a leányt és elmondta neki, hogy fél Debreczenben maradni, elmegy, kirándul Svájcba. Pénze azonban nincs. Ha van a leánynak valami megtakarított pénze, adja oda. Künn majd pénzt keres és megküldi.

— Nincsen csak tíz koronám, — mondta a leány — de ezt odaadom.

A fiú elfogadta a tíz koronát és elment Debrecenből. Múltak a hónapok, már egy év is eltelt, a mikor a leány egyszer levelet kap Svájcból. A levelet a fiú írta — a jó Isten tudja, hogy jutott ki a tíz koronával — és a levélben küldött tíz svájci frankot a leány tíz koronája helyett. Sok üdvözlét, a régi emlékek felújítása után azt is megírta, hogy Amerikába megy, ahonnan ismét ír majd.

A leány beváltotta a tíz svájci frankot, ami akkor is takaros összeg volt és tovább járt iródaiba, néhanapján gondolt a fiúra is, akitől a múlt hónap végén ismét levelet hozott a posta. Amerikai bélyeg a borítékon, a levélben pedig egy csekk. A leány nem tudott angolul, felvitte hát a csekket egy előkelő debreceni bankba.

— Kedves kisasszony, — mondták a bankban — először is foglaljon helyet, mert el talál szédülni a meglepetéstől. Ebben a levélben háromszázhatvanöt dollárt küld önnek X. Y. ur. Jó amerikai dollárokat, hatszáz koronákat értek, Newyorkból.

A háromszázhatvanöt dolláros csekkre már pénzt is akart adni a bank a kisasszonynak, aki azonban kifejtette, hogy majd csak megvárja amíg ide-

érkezik a kiutalás, pénzt addig nem fogad el. A bankból kimenve aztán boldogan ment egy varrónőhöz, akinél ruhát rendelt — a csekk kiváltásakor kifizeti; egy kereskedőhöz, akinél százezer korona áru szövetet, selymet és batiztot vásárolt. Természetesen ott hagyott mindent az üzletben. Majd elviszi pár nap múlva, amikor a dollárok megérkeznek.

Három nap múlva aztán meghallotta az esetet az Osztrák-Magyar bank egyik főtisztviselője, aki hibátlanul beszél az angolok nyelvén. A tisztviselő megnézte a csekket, majd így szólott a leányhoz:

— Kedves kisasszony először is foglaljon helyet, mert el talál szédülni a meglepetéstől. Ebben a levélben háromszázhatvanöt boldog napot kíván önnek az új esztendőre X. Y. ur Amerikából.

A csekk ugyanis egy boldog újévi üdvözlő csekk volt. Olvasforma, amilyen utalványt haj-

danában nálunk is divat volt küldeni. Amerikában a csekknek hazájában természetesen ezt is csekkben küldik: *Kiutalok önnek háromszázhatvanöt boldog napot.*

Eddig a történet. Az eredeti amerikai boldog újévi megajándékozott leányka szorgalmasan kopog tovább írógépén, talán nem is fáj neki annyira az eset, mint annak a kereskedőnek, akinek a mai rossz konjunktúra mellett egy százezer koronás üzlete hiúsult meg. De abban a varrodában, ahol a kis gépirónó ruhát rendelt, mikor meg milliomosnak hitte magát, tovább él ez a mesebeli történet, a dollár bővös meséje, a kis varroléányok mindegyike félretett már titokban tíz koronát és lesi, várja a modern lovagot, aki Amerikába készül és hozzáfordul, hogy a tíz koronájával segítse át a nagy Óceánon, amelyen túl a dollárok olyan dúz bőséggel teremnek, mint nálunk a mesék.

Felemelte a közgyűlés az áramárakat

A törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlése

A város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyet 9 órakor nyitott meg Miskolczy Lajos főispán.

A miniszteri leiratok során tudomásul vette a közgyűlés, hogy a belügyminiszter a városi tisztviselői állásokra a polgármesteri állás kivételével megengedte a tisztújítást, amelyet a márciusi közgyűlésen fognak megejteni.

Dr Lencz Géza a leirat bejelentése után kérdést intézett Miskolczy Lajos főispánhoz, hogy fenntartja-e azt a kijelentését, hogy a polgármesteri állás is rövid időn belül tisztújítás alá kerül. A főispán a felszólásra válaszul megismételte a jog- és pénzügyi bizottságban tett kijelentését.

A városi nyomdávalal költségvetését a közgyűlés visszautasította azzal, hogy a vállalat indokolja meg tavalyi költségvetésével szemben fennálló különbséget. A vállalat az új költségvetés benyújtására március 31-ig haladékat kapott.

A világitási vállalat 80,952,221 korona bevételt és 83,068,960

korona kiadást mutat, tehát 2.115,739 korona deficittel záruló költségvetését elfogadta a közgyűlés. Az áramárak felemelésére vonatkozólag pedig elfogadták a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát, amely szerint az áramárak a következőképp alakulnak: magánosoknál 22, üzletek, vendéglők, kávéházak, mulatók 28, városi tisztviselőknél 10, közhivataloknál, iskoláknál 22, kis motorok részére 20, magánlakások és műhelyeknek 26 korona. Egyházak által fenntartott iskolák részére az áraból 20 százalék, a Mátyás 28 koronás árból szintén 20 százalék kedvezményt nyujtanak kilowattónként. Malmoknak 10, a helyi vasutnak pedig 11 koronáért adták az áramot kilowattónként.

Több kisebb ügy letárgyalása után kihirdették dr Fohmann János, dr Dohmál Jenő, dr Beneuk László, dr Pethő János, dr Preuzinger Tamás, dr Hüttl Tivadar, dr Neuber Ede, dr Kreiber Aladár egyetemi tanárok és tanársegédek diplomáit, és a közgyűlés kevéssel 11 óra előtt véget ért.

Békéssámszon

ott húzódik meg szerényen Békésmegye sarkában, eseménytelen, sáros kis falu, éppen olyan, mint aminőt az „Isten háta mögötti”-nek szoktunk írni. Köröskörül nagy uradalmak, gazdag magtárak, amikre az egyszerű sárga egyenruhás csenőörök vigyáznak. Ejjelenként kettesével-hármasával cirkálnak a telete sötétségben, vigyáznak a békésen alvókra. A békéssámszoni örs egyik derék tiszthelyettese, Kránitz Pál nagy szomorúságra ébredt. A nyirkos idő, a nedves levegő ágyba fektette feleségét, egyetlen pici gyermekének édesanyját... Láz, orvos, patika... Mentség nincs, a halkodó asszony éri a kaszás ember lehetését, papot kér. Papot, hogy a lelke megnyugodva távozhasson az ő Istenéhez. De izraelita vallású s a zsidó pap messze van. Oroszdzán. Mire kiér,

meghalhat a beteg, pedig már a száját sem tudja mozgatni, már imádkozni sem tud. Es ekkor az Isten egyik keresztyén szolgálója, Bartha György református pap kimegy a hadoklóhoz, először magyarul mond egy imát, azután észreveszi a szenvedő szemekből, hogy a maga papját várja, csendesesen belekezd a zsidók halotti imájába és heberül elmondja. Kránitz Pál tisztelyettes hadokló feleségének lelke megkönnyebbül, révedező szemén már megtörik minden földi lény sugar... Meghalt... Istenem, hát mégis igaz! Az Isten háta mögötti falucskában megvan még a keresztyéni szeretet... Budapest! Te ragyogó szép világos, de messze vagy a sáros kis Békéssámszontól!

Kitűnő férfi fehérneműk Frank Edénél

A budapesti tőzsde

Zürichi zárlat: 0.73.

Budapest, február 28.

Az üzleti forgalom alatt a lanyhaság jutott kifejezésre. Az arbitrázs papírok elvesztették pozíciójukat, árfolyamuk csökkent. Árak:

Magyar Hitel 1910—885, Osztrák Hitel 740—20, Leszámitoló 815, Hazai bank 625—24, Angol-magyar 815—40, Magyar-olasz 300—301, Keresk. bank 6975, Ált. takarékné 1010, Pesti hazai 24750—25000, Borsod-Misk. 3375—25, Concordia 2050—175, Bpesti gőzm. 5825—950, Gizella 2450, Hungária 2600—625, Viktória 7500, Beocsi 6600—500, Bánya és kohó 5650, Ált. közszén 11750—700, Salgó 6050—5850, Urkányi 6395—375, Ganz-Danub. 38500—300, Ganz-vill. 6575—550, Rima 2470—370, Schlick 1080—1090, Lipták 525—10, Láng 1360—40, Brassói 4200—250, Egyesült fa 400—410, Hazai faterm. 2000—2050, Nasici 18600—18000, Lichtig 580—345, Magyar erdő 775—85, Országos faterm. 1050—1010, Spódium 2525—600, Kőtörlő 3250, Kariton 1760, Izzó 5500—550, Cukor 21000—21700, Lámpa 3225—175, Ostermelő 820—790, Gummi 2900—3030, Adria 6600—700, Atlantica 2550—650, Közüti 880—70, Déli vasut 1700—620, Levante 7200—300, Államvasut 5650—400, Trust 2100—2075.

A valutapiac a korona áremelkedése nem idézett elő nagyobb árváltozásokat. A kínálat olyan nagy volt, hogy az árfolyamok körülbelül a tegnapi nivóra csuszak le. Árak:

Napoleon 2635—2645, Font 3085—3075, Dollár 691 és fél—688, Francia frank 6400—6375, Márka 313 és fél—318, Lira 3625—3650, Romanov 49—50, Lei 515—519, Sokol 1235—1224, Kor. dinár 815—820, Bécsi 10 és háromnegyed—10 és fél, Lengyel márká 16 és fél—15 és háromnegyed.

Az utótőzsdén kisforgalom mellett különösen az arbitrázs papírok árfolyama gyengült. Államvasut 5350, Magyar Hitel 1890, Rima 2370, Salgó 5850, Orsz. fa 1000, Lichtig 575, Lipták 515, Köszén 10725, Cukor 21500, Gummi 2975, Osztrák Hitel 730, Déli vasut 1650. — A valutapiac az utótőzsdén gyengült. Dollár 687, márka 320, osztrák ezres 10 és ötözléc, tízezes 10 és fél, lei 518, szokol 1228, dinár 815, angol font 3075, lira 36 és egynegyed, francia frank 63 és fél, svájci frank 135 és fél.

DOLLÁRT és mindenféle idegen pénzt a legdrágábbban vásárol, idegen kifizetéseket legelőnyösebben esztől RANKAI banktól, Bégentől-167 G. Telefon 209

Esti magánforgalom

Este 8 órakor jelentik: Délután az üzlet megélnéskült, az irányzat megszilárdult. Dollár 688—690, márka 316—318, lei 517—519, szokol 1222—1227, Bécs 10 és háromnegyed, Berlin 305—307 és fél, Prága 1225—1230, Svájc 136 és egynegyed, Zágráb 207—210.

Zürichi devizák

Zürich, febr. 28. (Zárlat.) Berlin 227 és fél, Newyork 511, Prága 910, Budapest 73, Varsó 12, Bécs 10, osztrák bélyegzett 8 és fél, Zágráb 155, Milánó 2710.

Terménytőzsde

A tőzsdén az árak változatlanok. A felemelt forgalmi adóra és a közeledő tartóemelésre való tekintettel a vétellekkel igen tartózkodók, annak ellenére, hogy a piacon megfelelő kínálat áll rendelkezésre. A malmok nem vásárolnak, a forgalom szűk keretek között mozog.

A vetőmagpiac lanyha. Lucernában és löherében volt üzlet. Különben az irányzat tartott árfolyamok mellett csendesebb. Hivatalos árak: Buza tiszavideki 2545—75, egyéb 2535—65, rozs 1820—50, takarmányárpa 1825—900, köles 1900—2000, zab 1750—80, tengeri 2175—225, repce 33—34, korpá 1350—75.

Előfordult kötések: Buza 5 vagon 2525, 2 vagon 2525, 2 vagon 2530, rozs egy vagon 1825, egy vagon 1830, egy vagon 1800, zab 5 vagon 1700, valamennyi ab állomás. Tengeri egy vagon 2225 ab Kóbánya.

Oláh Gábor gyásza

A magyar költészetben oltári magasságon áll az anya, oda-helyezték az egyinást szünetlen sorban követő költők: Vörösmarty, Petőfi, Kiss József, Pósa Lajos, akik szívük legszebb virágaival fonták ezt az oltárt körül, akik költői fényük leg-szebb sugaraiból szöttek glóriát a magyar anya feje fölé. A ma-gyar költők e díszes sorához méltán csatlakozik Oláh Gábor, akinek lantja szintén sohasem zengett tisztábban és művészi-ebben, mint mikor a gyermeki szeretetnek, a fiú gyöngédség-nek, az anyáért való rajongás-nak adott hangot.

Oláh Gábor édesanyja, a teg-nap elhunyt özvegy Oláh Mi-hályné valóban azok közé a magyar anyák közé tartozott, akik minden hálát, minden ma-gasztalást megérdemelnek gyer-mekeiktől. Gyöngé, törékeny, az élet terhétől megörnyedt, a családi gondoktól megviselt öreg asszony volt, mikor én megis-merkedtem vele, de aca redőib-en ott állt a szeretet, hangjából kirezgett a szelídség, szá-vaiból kivilágolt a nem-közön-séges elme és homlokán mintha ott fényelt volna annak a büsz-keségnek inkább sejtelme, mint tudata, hogy ő adta a magyar irodalomnak Oláh Gábort. Pe-dig ez a büszkeség teljes joggal eltölthette volna az édes anyát, hiszen mi, akik némileg ismer-jük Oláh Gábornak küzdelmes gyermek- és ifjúkorát, tudjuk, hogy ő volt, az édes anya volt az, aki szelid szavával kikönyör-gölte a nagyon is prózái gon-dolkozású apától, hogy hadd le-gyen Gábor tanult ember, hadd járjon iskolát, hadd végezze ne csak a debreceni kollégiumot, hanem a budapesti egyetemet is. — Ugyancsak ő volt az, aki már költői dicsőségtől övezett, de testileg-lelkileg összetört fiát vagy 10-12 évvel ezeltől anyai önfeláldozással ápolta és segí-tett neki visszaszerezni nem-csak egészségét, hanem költői alkotó erejét is. — Bizonyára ezt az önfeláldozást viszonozta a fiu azzal, hogy hűségesen, sok mindenről lemondóan, mé-lyen a férfikorban is, megma-radt fiúnak, a családi ház, a Kar-utcai 29. számú alacsony, tá-voleső ház lakójának. Debrecen lakosának, megmaradt akkor is, mikor Debrecen kislelkűen meg-sebezte, mikor más városokban, magában a fővárosban is fénye-sebb állás, szélesebb pálya kí-nálkozott, mikor a költői érvé-nyesülés is hívta ki és el az ő remete-lakából.

A költő remete-lakára, az Oláh Mihály-féle családi házra most rászállt a sötét gyász, ra-vatalon fekszik egy jószágos anyai szív, egy meleg családi körből távozik az éltető lélek, de költői fénybe vont alakja, a magyar anyának eszményi alak-ja ott lebeg nemesak árván ha-gyott szerettei fölött, de ott él minden magyar emlékezetében, aki valaha olvasta vagy hallotta Oláh Gábornak örök életre hivatott költeményét az „Anyám dalol” címűt, a magyar anyá-nak ezt az énekek énekét.

1922. febr. 28.

Kardos Albert.

Apponyi

Albert gróf emlékiratainak első kötete, amelyet hónapok óta a legnagyobb érdeklődéssel vár a magyar közönség, most megje-lent. Az érdeklődés, amellyel a magyar közönség a 76 eszten-dős államirai emlékiratait vár-ta, ez iratok kézbevitelével sem-mivel sem esalatozott. 50 év, ifjúkorom, 25 év az ellenzéken, — ezek az első kötet alcímei és az az 50 év, amelyről itt Appo-nyai Albert gróf megemlékezik, a magyarság történelmének egyik legjelentősebb fejezete, a mellyel lezárul a magyar állami életnek egy hatalmas szakasza, hogy kezdetét vegye az új, Ap-ponyi Albert gróf egész testével benne áll a múltban, de fején patriárcha kor alpesi havával, vállán egy munkás élet fáradal-maival és tapasztalataival a ha-táron áll, hogy utat mutasson a jövő felé. 50 év! Ebből az 50 évből 25 felvonul itt szemünk előtt, minden politikai és kor-mányzati eseményével, Appo-nyai emlékiratainak első köteté-ben.

Halál a tőzsdén

Budapest, febr. 28. A valuta-piac fizetési esendőt a tőzsde megnyitása után tragikus eset zavarta meg. Orosz János nyu-galmazott posta- és távirata fő-felügyelő, a Darvas-cég alkai-mazottja hirtelen összeesett és meghalt. A halál oka kétségtől szívszélhűdés volt.

3 milliárdos pénzbírság

Miskolc, febr. 28. Borsod vár-megye egyik járásának főszolga-bírja a minap példás szigorú-ságu ítéletet hozott. Egy szállító és egy fanagykereskedő cég a vármegye területéről nagymeny-nységű fát szállított ki. Tud-va-levő, hogy fának meg nem en-gedett kiszállításáért az elérni vélt haszon tízszerese mérhető ki büntetésül. Az 1921. XXIX. tc. ehhez azt a további intézke-dést fűzi, hogy a rendeletben elő-írt büntetés tízzel szorzandó, úgy hogy az engedelem nélkül való szállításért a vélt haszon százszorosa róható ki büntetés címén. A szóbanforgó esetben a főszolgabíró megállapította, hogy a cég a szállításon har-minnemillió koronát nyert volna. A büntetés kiszabásánál ez a szám szolgált alapul. Harminc-millió százszorosa három milli-árd korona, emvitt kellett volna a cégnek fizetnie. Nemfizetés esetén a pénzbüntetés szabadságvesztésre változtatandó át. A büntösöknek illyenképpen há-romezer évet kellene ülnök. — Szerenesére az idézett törvény kimondja, hogy a szabadság-vesztés maximuma 20 nap lehet. Nagyon valószínű fehé, hogy a fülönesipett faesempész-cég tulajdonosa inkább a husz napot üli le.

ÚJ ÜZLET!

ERŐS GÁBOR

műszaki, szerző- és vas-kereskedés DEBRECEN, MIKLÓS-U. 2. (Apolló-mozival szemben) TELEFON: 10-64. Háztartási, villamosági, gazdasági cikkek, vas- és ruha, vasalások, gép-zelepek, olajok, szerzőszámok és gépek, csiszoló áruk.

HIREK

— **Kinevezés.** Az igazságügy-miniszter Kovács Gyula debreczem kir. ügyészségi irodafő-tisztet a debreczeni törvény-széki fogházhoz a IX. fizetési osztályba sorozott fogházgond-nokká nevezte ki.

— **Az adófelszámolási bizottság új tagja.** A törvényhatóság területén működő második számú adófelszámolási bizott-ságba Kernhöffer József kir. tanácsos lemondásával megüre sedett tagsági helyre Uhlarik Bélát választotta meg a városi közgyűlés.

— **Oláh Gábor anyja meghalt.** Debreczen irói, irodalombará-tai, a város egész művelt kö-zönsége mély megilletődéssel értesült arról a gvászról, amely Oláh Gábort, a kiváló költőt és író, a Csokonai-kör alelnökét érte. Meghalt édesanyja, öz-v. Oláh Mihályné 72 éves korá-ban. A költő iránt általános a részvét. A Csokonai-kör vá-lasztmányja nagyobb számú küldöttséggel vesz részt a temetésen, amely március 1-én, szerdán délután 3 órakor megy végbe a Kar-utca 29. sz. gyász-házból.

— **Gazdasági felügyelőség Debreczenben.** A városi köz-gyűlés ma tudomásul vette a földművelésügyi miniszter le-iratát, hogy Debreczenben kül-lön gazdasági felügyelőséget állít fel és a felügyelőség veze-tésével Surgoth Béla m. kir. gazdasági főfelügyelőt bizta meg.

— **Eljegyzés.** Leikovits Sán-dor (Nyirbogat) eljegyezte Ro-senberg Boriskát Nyirbogatáról.

— **15 millió forgótöke a vi-lágítási vállalatnak.** A mai közgyűlés a világítási vállalat részére 15 millió korona forgó-töket szavazott meg.

— **A mentőegyesület közgyű-lése.** Vasárnap délután tartotta a mentőegyesület ez évi köz-gyűlését Weszprémy Zoltán ny. főispán elnöklété alatt rendkívül meleg érdeklődés mellett. A közgyűlésen nagy és nívós vita folyt a mentőszolgálat minél tökéletesebbé tételére. Kimond-ta a közgyűlés, hogy a tízoltó-ságot, mely a város területén a mentőszolgálatot évek óta a legnagyobb önfeláldozással és buzgalommal látja el, a társa-dalom minden rétegének bevo-násával fogja minél eredménye-sebben munkásságában támo-gatni. Teljes erkölcsi súlyával és erejével fog odahatni az egyesület vezetősége, hogy a mentőszolgálat minél tökélete-sebb legyen. Dr. Tüdös Kálmán úszti főorvos hosszabb beszéd-ben foglalkozott a mentők hely-zetével és rámutatott arra, mennyire kívánatos lenne, ha a mentőkkel együtt állandóan or-vos is tartana éjjeli szolgálatot. Indítványára ki is mondta a közgyűlés, hogy ennek a célnak a megvalósítására agitációt fog máintani a debreczeni orvosi kar körében, hogy jelentkezzenek mentőorvosi szolgálatra. Elha-tározta a közgyűlés, hogy Tü-dös Kálmán dr. tisztifőorvost azon törekvésébe, hogy a fenti cél megvalósítható legyen, min-den fórumon támogatni fogja.

— **Pályázat után töltik be a világítási vállalat igazgatósági állását.** A mai közgyűlésen a vi-lágítási vállalat igazgatói szé-kének betöltése nem került tár-gyalás alá, noha a tanács avilá-gítási vállalat felügyelő bizott-sága javaslatára a közgyűlés, nek meghívás után és pedig Aberle Rajmund főmérnök meg-hívása után való betöltést ja-vasolta. A dolog magyarázata az, hogy a tanács egy másik ülésén dr. Magoss György fő-ügyész javaslatára kimondta, hogy az ügyet levezzi napi-rendről és az igazgatói állást pályázat után tölti be, amely az ország legkiválóbb szakem-bereinek is módot nyújt arra, hogy Debreczen hatalmas vilá-gítási üzemének vezetésére fel-ajánlják szolgálataikat, annyival is inkább, mert a világítási vál-lalat igazgatósága tekintélyes jövedelmet biztosít: a mai köz-gyűlés is 4000 korona működési pótlékot szavazott meg a válla-lat igazgatójának.

— **Elgázolta a szekér.** Öz-v. Csiz Lajosné 55 éves Csapó. kerti lakos hazafelé tartott Zri-nyi-utca 24. szám alatt levő la-kására. A Vilmos-laktanyánál átkart menni az egyik oldalról a másikra, de a nagy sár miatt csak lassan tudott lépegetni. Épen arra vágtatott egy falusi szekér, amely elütötte az óva-tosan lépdegelő öregasszonyt, aki súlyos zúzódásokat szenved-tett. A mentők részesítették első segélyben és beszállították az Angusza-szanzatóriumban levő sebészeti klinikára.

— **Negyedmillió városi se-gély a kollégiumnak.** A törvény-hatósági bizottság mai közgyű-lésén 250.000 korona segélyt szavazott meg a kollégiumnak.

— **Színész álarcosbál.** A Cso-konai-színház színészei ma este anyagilag és erkölcsileg fénye-sen sikerült álarcosbálban bu-csuztatták el a vidám Karnevált. A tánc előtt kabaré előadás volt, amelynek számai könnyer, csil-logó szellemességgel dr. Halasi Andor vezette be, Torma Zsiga, Torma Gusztika, Kálmán Manci, R. Nádossy István, Rubinyi Ti-bor, Szalma Sándor, Unger Ist-ván, a színház nagyszerű prí-madonnája: Helvey Erzsé, és Mátray (Chaplin) és Hellay (Lloyd) pompás számai viharos taps követte. A műsor és a bál sok kedves tréfiája után hajnali tíncórt a bál közönsége.

— **A DMTE jótékonycélu sportmulatsága.** A DMTE e hó 5-én, vasárnap délután 4 óra kezdettel a Margit-fürdő (Mun-tás-Othon) disztermében nagy szabású színelőadással egybe-kötött táncmulatságot rendez. Színe kerül teljes színházi díszletekkel és ruhákkal a Be-tyár kendője népszimű. Az elő-adás nívóját és sikerét Vajó Ist-ván rendezősége mellett első-rangu műkedvelő gárda bizto-sítja. Előadás után táncmulatság lesz. A táncmulatság sikerét a DMTE 50 tagu rendező bizott-sága garantálja. Belépő-díj az előadásra 20 korona, a táncmu-latságra 30 korona. Zenét Szol-eczký jóhirű zenekara szolgál-tatja. — Ugy az előadás, vala-mint a mulatság tiszta jövedel-me Kiss István, a DMTE sze-rencsétlenül járt birkozója fel-segítésére fordították.

— A Debreczei Újság segélyalapot vezetői adakoz-ozt. Vilmosné Mándoki Ferenc A gyűjtési iolyta

— Készt a ro-sulyos szerenese-zata iett tegnap-janos onkentes Nyirabrányba hogy ott ügyes-b-ntezze. Utközbe-esen tul eddig m-módon kiesett a-pol. Oly szerenc-ki, hogy a repce-aja zuhant. A ro-rekei bakarkját roncsoltak, sulyo-éseket szenvede-estében jobb kar-totta. A sulyosa-embert behozták ahol a mentők i-esapatkórházba-kivül sulyos. A c-tatja a nyomozás-lapitsa, mikép es-esedn fiatalembe

— Öngyilkos a rendőri kronik-nemet nevelőné Szória 24 éves születésű nemet nap kiment a rürdés után felt-radt a kabinjába alkalmazottak n-tek rá és kopog-Mivel a kopog-valaszt nem kap-kabin ajtaját Neugebauer Zs-padióján tekve-lapokban, mellet-ures íveg. A hel-kodott épen dr C-tatársegéd, aki mosást végzett leányon, de ez-magánöz. Az üv-nek tartalmát te-az öngyilkos, pe-ebbe keverte bel-meretlen mérget-vonult mentők b-Angusza-szantat-klinikára, ahol nem lehetett kil-allandóan eszmé-ban fekszik. Alla

— Könyvelés-velezésre 2-3-kára szakképz-helybeli céghez Ajánlatok fizetés-felölésével „Kön-e lap kiadója.

— Vizgyógyin-fürdőben.

— Fogtechnik-nap fogad. So-Vár-utca 11.

Figyelem!

volt „Sz

Ma az tá

Elő-jeg-Elő

Zöld M., igazgató.

A Debreczeni Független Újság segélyalapiára ma a következők adakoztak: özv. Rajczy Vilmosné 50, N. N. 200, Mándoki Ferencné 100 koronát. A gyűjtést folytatjuk.

Kiesett a robogó vonatból. Súlyos szerencsétlenség okozta jett tegnap kirengestner Janos onkentes szakaszvezető. Nyírábranyba akart utazni, hogy ott ügyes-bajos dolgait elintézzé. Utközben Vámosperesen tul eddig még felderítetlen módon kiesett a robogó vonatból. Oly szerencsétlenül bukott ki, hogy a lepcsőről a kerekék alá zuhant. A robogó vonat kerekéi balkarját teljesen összeroncsolták, súlyos zuzott sérüléseket szenvedett a fején is és estében jobb karját is kitérítette. A súlyosan sérült fiatal embert behozták Debreczenbe, ahol a mentők beszállították a csapatkórházba. Allapota rendkívül súlyos. A csendőrség folytatja a nyomozást, hogy megállapítsa, miképp esett ki a szerencsétlen fiatal ember a vonatból.

Öngyilkos nevelőnő. Ismét a rendőri kronikába került egy német nevelőnő. Neugebauer Zsófia 24 éves kirchenschlagi születésű német nevelőnő tegnap kiment a Margit-fürdőbe. Fürdés után feltűnő sokáig maradt a kabinjában, úgy, hogy az alkalmazottak ügyelmessé lettek rá és kopogtattak az ajtón. Mivel a kopogtatásra semmi választ nem kaptak, betörték a kabin ajtaját és ott találták Neugebauer Zsófiát a kabin padlóján tekve eszméletlen állapotban, mellette hevert egy üres üveg. A helyszínen tartózkodott épen dr. Csörny egyetemi tanársegéd, aki rögtön gyomormosást végzett az öngyilkos leányon, de ez sem térítette magához. Az üvegben, amelynek tartalmát teljesen kiürítette az öngyilkos, pálinka volt és ebbe keverte bele a leány az ismeretlen méreg. A gyorsan kivonult mentők beszállították az Augusztina-szombatiumban levő klinikára, ahol azonban még nem lehetett kihallgatni, mert állandóan eszméletlen állapotban fekszik. Allapota súlyos.

Könyvelésre és német levelezésre 2-3 órai napi munkára szakképzett könyvelő helybéli céghez felvétetik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Könyvelő” jellegre a lap kiadójába.

Vizgyógyintézet a Margit-fürdőben.

Fogtechnikai terem egész nap fogad. Schuster Ferenc, Vár-utca 11.

Tavaszi és nyári divatlapok érkeztek Hegedűs és Sándor könyvkereskedésébe, Piac-utca 34.

Harisnyákat, kötött blousokot a legolcsóbban készít Benyáts harisnyagyára. Üzlet: Piac-u. 18.

Debreczen elismert legrégibb és legjobb kalapos műhelye Széll Gergely, Piac- u. 63. Készít a legújabb modellek szerint női kalapalkításokat.

Sport-sapkák, fehérneműk, úri divat árúk legszebb választékban Frank Imrénél, Piac 43.

Hirdetmény.
Veszünk kenderet nagyban termelőt. Mintaszerinti ajánlatokat kérünk **Soroksári Népbank és Takarékpénztár** — Soroksár címre.

SZÍNHÁZ.
MŰSOR:
SZERDA: *A képzelt beteg. Kényeskedők, C) betét.*

Színházi iroda hírei:
Szerdán C) bérletben A képzelt beteg és A kényeskedők kerül színpadra László Gyula, Kubinyi, Szigeti felléptével.

Hívnek az asszonyok! színjáték német 6 felvonásban, az amerikai filmgyártás mesterműve Norma Talmagde, a legszebb és leghíresebb amerikai filmdiva főszereplésével ma kerül bemutatásra a Vígyszínház-mozgóban. Ezt megelőző Fatty, mint portás, burleszk.

Norma Talmagde, a leghíresebb amerikai filmdiva játsza a főszerepet ma az „Hívnek az asszonyok...!” színjátékban a Vígyszínház-mozgóban. Sokat fog kacagni Fatty, mint portás, burleszken.

Amerikai attrakció az Apollóban. Robinsonok, dráma 8 felvonásban. A legképrázatosabb műhözben játszódik le ez a film. Eredeti cselekménye, rendezői ötletek, színművészeti lehetőségek végtelenségig szépséggel van tele. Jegyelővétel.

Carnevál gyermeke. Dráma 6 felvonásban pénteken az Apollóban. Budapestentelt házak előtt játszik ezt a nagy-szabású párisi filmet. A párisi Comedie Francaise színészei művészetük legjavát adják. A nizzai Carnevált látjuk szemünk előtt. E műsor keretében Ch. Perzel Karola balletrővendékeinek vetített táncos képei Kozmann műterméből minden előadáson vetítve lesznek.

SPORT.

A DKASE nagysikerű klubestélyeinek sorozatát szombaton, március 4-én folytatja, melynek szenzációs művész programját az agilis rendezőség most állítja össze. A programot a napokban részletesen közölni fogjuk. Az eddigi klubestélyek iránt tapasztalt hatalmas érdeklődésre való tekintettel (mítán a legutóbbi estélyeken is sokan már nem jutottak helyhez), a meglévő helyek már előjegyezhetők a Forgalmi Illatszertárban Piac-utca 21. szám alatt.

Nincs pénze a kerületnek. Szomorú anyagi helyzetben van a MLSz keletmagyarországi kerülete. A hosszú téli pihenő alatt semmi jövedelmi forrása nem volt, támogatásban nem részesült a MLSz részéről, viszont a személyi kiadások megvoltak. Az elnökség pillanatnyilag úgy akar segíteni a helyzetet, hogy kölcsönöket kér rövid időre a nozza tartozó egyesületektől, melyet vagy egy-egy látogatott mérkőzés jövedelméből fizet vissza, vagy pedig a MLSz részéről nyújtandó támogatásból. Elhatározták az elnökség, hogy a jövedelem fokozása végett felméri a minimális részvétel díjat 20 koronáról 100 koronára, az óvás díjat pedig 100 koronáról 300 koronára. (Intéző urak, jó lesz meggondolni az óvásokat!) Az intéző-bizottság, melynek hatáskörébe tartozik az óvások elintézése, bizonyára nagy örömmel fogadja az elnökség határozatát. Itt említhetjük meg, hogy a kerület végre ismét saját hivatalos helyiséghez jutott, még pedig a Royal épületben, két szép kis szobához.

Azonnal beköltözhető

Hajdunánás főutcáján egy modern családi ház, parkirozott udvarral, 3 szobas modern lakás minden méltósággal, egy külön épület, mely szoba, konyha, kamrával, az udvarban szivattyús kokut van. Rendkívül esztétikus potom árért, 500,000 koronáért sürgősen eladó. Bővebb felvilágosítást levélben vagy személyes érdeklődésre a náztulajdonos. Takács István földtulajdonos ad, Hajdunánás, Dorogi-utca 183. sz. a.

JUNO
Illatos **KÉKITŐ**
a legjobb és legkiadósabb mert kíméli a ruhát!
Gyártja: **Beck Jenő** vegyeszeti gyára Budapest, VI., Lehel-utca 27. szám

ELEKTRA
elektrotechnikai vállalat
Cégtulajdonos: **GOLD SANDOR.**
Villanyvilágítás, motorok, eszago berendezéseket, javításokat legújanyosabban készít. **Debreczen, Hatvan-utca 2. l. em.**
Telefon: 895.

Modern, olcsó, könnyű és tartós fedőanyag a
betoncserép.
Gyártja: **KRAUSZ ALBERT DEBRECZEN,** Kishegyesi-ut 2. sz., kisállomás mellett. Telefon 307.

Berlini
női divatszalon
Piac-utca 79. sz.
alatt megnyílt.

Ajándék berlini modelljeimnek megtekintését. Munkakivitel, mint kreatív nagyvárosi stíl. **Berlinben és Párisban tizenhárom év alatt szerzett tapasztalataimnak tanujelét fogom adni. Szíves partitogást ker mely tisztelettel: **Marimano.****

Hordókat
kisebb méretűeket jó állapotban vesz
a Löblé ecetgyár, Szalkai-utca 5. szám

60 szebbnél-szebb szalmakalap modell választékkal vezet a PIAC-UTCA

Női- és férfikalapok szakszerű átformálása

Figyelem! INTIM CABARÉ Figyelem!
volt „Széchenyi” Petőfi-tér 7. sz.
Március hó 1-től mutatja be az ujonnan szerződötött társulattal a szenzációsan új mulató új műsorát.
Előadás kezdete tél 9 óraker. Belépőjegy vígalmi adóval 40 korona. Előadás után modain táncok. Simy.
Zöld M., igazgató. Weisz I., tulajdonos. Vidos Jenő, rendező.

Mayer Manó
Simonffy-utca 1. sz.
a lealacsonyabb
bevásárlási hely
rövid-, kötött- és papir-
árakban. :: :: ::

MEGHÍVÁS.
A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank
LV. évi rendes közgyűlését
1922. évi március hó 16-án, délelőtti fél 12 órakor Debrecenben saját üzleti helyiségében (Szent Anna-utca 13) tartja meg, melyre a részvényesek meghívottnak azon figyelemztetéssel, hogy az alapszabályok 24. §-a szerint részvényüket le nem írt szelvényeikkel együtt vagy intézetünk névztáránál vagy Budapesten az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárnál 5 nappal a közgyűlés előtt le kell tenniük.
Az évi jelentés, mérleg és az ezekre vonatkozó adatok a felfő évi március hó 6. napjától kezdve intézetünk helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Tárgysorozat:
1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1921 üzletéről és indítvány a nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránti határozathozatal.
4. A felmentés iránti intézkedés.
5. Igazgatósági tagok választása.
6. Felügyelő-bizottsági tagok választása.
7. Az igazgatóság, igazgató tanács és felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása az 1922. évre.
8. Esetleges indítványok
Debrecen, 1922 február hó 28.
Az igazgatóság.

Mérleg Vagyoni: Pénztárkészlet 697.372,46 K. M. Kir. Postatakarék-névtár 2.422,68 K. M. Kir. Állami legintézet 120.665,38 K. Váltó 15.254.389,50 K. Törlesztéses kölcsön 1.670.970,34 K. Intézeti szákház 611.987,81 K. Ingatlanok 414.487,13 K. Értékpapírok és függő kamatai 3.511.665,34 K. Folyószámlaadások 17.123.004,75 K. Különféle követelések 325.488,06 K. Atmenő tételek 84.985,10 K. Felzárolás 7.996,85 K. Összesen 39.825.435,40 K.
Teher: Részvénytörzs 4.071.000— K. Tartalékok 136.701,69 K. (Idei dotációval 350.000 K.) Betétek: könyvecskére 13.311.071,65 K. folyószámlára 7.036.659,06 K. Átruházott törlesztéses kölcsönök 1.519.551,21 K. Visszszámítás 5.300.000— K. Egyesült Budapest. Főv. Takp. követelése 4.917.200— K. Hátréltós tékekamatadó 31.391,87 K. Hitelezők 2.806.475,34 K. Atmenő tételek 100.926,46 K. Fel nem vett osztalékok 25.530— K. Nyereség 568.928,12 K. — Összesen 39.825.435,40 K.
Eredmény: Vesztés: Üzleti költségek 517.775,54 K. Adók és illetékek 186.703,33 K. Tiszti fizetések, drágasági pótlékok, beszerzési segélyek 608.384,75 K. Leírások: értékpapirokból 690.844,02 K. egyéb követelésekből 105.000— K. Nyereség 568.928,12 K. Összesen 2.677.635,76 K.
Nyereség: Nyereségátvitel az 1920. évről 58.891,84 K. Tiszta kamattövedelem 1.444.829,83 K. Jutalékok és egyéb jövedelmek 1.075.646,27 K. Ingatlanok jövedelme 92.833,52 K. Leírt követelésekből befolyt 5.634,30 K. Összesen 2.677.635,76 K.
Debrecen, 1921 december 31.
Az igazgatóság.
Megvizsgálta, rendben találta: A felügyelő-bizottság

Értékpapírok
és valuták vételére és eladására megbízásokat elfogadok. Veszek külföldi pénzeket —
TURUL BANKÜZLET
REINTZ BELA Debrecen, Piac-u. 35.
Király-u. 2. I. em. :: Telefon 466.

Hazai és porosz kőszén, száraz tűzifa
azonnali szállításra beszerezhető:
Bartha fátelépén,
Ispotyá-utca 3b. Telefon 785.

Tavaszi és nyári divatlapok
óriási választékban kaphatók Hegedüs és Sándor irod. és nyomdai rt. könyvkereskedésében. Piac-u. 34.

„FRICZI”
kalapszalokban a legszebb kalapok nagyválasztékban állandóan kaphatók Városházával szemben.

Iz, szín, táperő az UHU KÁVÉ pótlék előnye. Kérje minden fűszeresnél

Angol és francia női divattermékben elvállalunk legelőgánsabb kivitelű kosztümöket, téli kabátokat, raglanokat, izléses francia ruhákat, aljakat, blúzokat, ponyvókat, gyermek ruhát és kabátokat — Gyaszruhák 24 óra alatt készülnek. Teljes tisztítással
Gergelyné és Schwarcz
Széchenyi-utca 15. sz., I. emelet

Nagy kulturális esemény a most megjelent
Pintér Jenő
Nagy magyar irodalomtörténete
A két hatalmas kötet több mint 1000 oldalra terjed. A könyv kiállítása olyan, hogy ehhez hasonló az utóbbi évtizedben nem jelent meg. — Ár: 2500 korona és 15 százalék felár. :: :: :: Kapható:
Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében, Piac 34.

APRÓ HIRDETÉSEK
Apró hirdetések: napi költség 10 szög 15 korona, minden további 10 szög 10 korona. Hosszú és távolra: napi költség 10 szög 20 korona, minden további 10 szög 15 korona. Vésztég hirdetések: szögelt szavak kétszeresen számítottnak.

VÉTEL.
Aranyat, hamisfogakat, briliánsokat a legnagyobb napi árban veszek **Schiffmann** ékszerész, Piac-u. 67. Frobner-szálloda, épület.

Veszek fehérműveket, selymeket, naplanokat, garnitúrákat, szőryegeket, bufort. Kaiser. Piac-u. 7.

ELADÁS.
Amerikai, angol, német nyelvekből husz koronáival órákat adok. József kir. herceg-utca 60.

Hálók, ebédők és többféle butorok legolcsóbban beszerezhetők Piac 37. — (Kistemplombazár) Fenyvesnél.

Gyermekruha és fehérmű varrást gyorsan, olcsón, — izlésesen készít Dr. Hegedüs né Gyermekdivatháza Simonffy-utca 2.

Próbababa vászonnál elado. Cim a kiadóban.

Eladók: ócska férfi ruhák, kalapok, kopirprés. Timár-utca 11., Tóth.

Jókarban levő butorok olcsón, — sürgősen eladók, Széchenyi-utca 53.

Kínai majom szelíd, kis terméű, nagyon kedves szórakoztató — 30.000 koronaért eladó — Megtekinthető Kovács Jánosnál, Veres-utca 30.

Babakelengyék, gyermek fehérművek, baba ruhák, — lányka- és fiú ruhák, tavaszi felöltők — hozott anyagból legrövidebb idő alatt olcsón és izlésesen készülnek dr. Hegedüs né Gyermekdivatházában — Simonffy-utca 2.

Mesterhegedű (1700-ból) alkalmi áron eladó! Cim a kiadóban.

Tűzállótégla, chamotte kapható Timár-utca 11. Telefon 10—92.

Utazóbunda eladó. Cim a kiadóban

KERESLET.
Krisch Károly cserépkályharaktár, Debrecen, Piac-utca 89. Telefon 12—18. Vállal cserépkályhák átrakását, tisztítását, javítását, falburkolati munkákat is.

Aranyat, ezüstöt, briliánsot, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály. Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Lankihordó asszony felvétetik lapunk kiadóhivatalában, **PIAC-U. 49. SZ.**

Modern kétszobás, fürdőszobás lakásért május 1-re minden összeget fizetek. — Cim a kiadóban.

Jó családból, középiskolát végzett zsidó fiú gazdaságban vagy ikereskedésben állást keres. Cim a kiadóban.

Nagyerdő villában bereznék egy butorozott szobát könyvtárral, június, július és augusztus hónapra. Cim a kiadóban.

Tanuló-leányok felvételnek a **Hegedüs és Sándor** rt. nyomdájába és könyvkötészetébe **Piac-u. 49.**
Gyümölcsös kerttel bérelnek. Cim a kiadóban.

VEGYÉS.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen a mosóruzsát. Pálincaközö úti. mosóúti. cserüstök, üstök készre kaphatók Mándoki Ferenc rézművesnél, Debrecen, Arany János utca 13. Cinezést vállal. Tisztviselőknél árendámény. Ócska rezet napi áron vesz.

Vízvezeték, csatornázást, kútjavításokat készít szakszerűen Gyenes, Miklós-utca 28.

Villamos berendezéseket legolcsóbban készít Weiss villanyszerelési vállalat, Petöfi-ter 7. Telefon 1298.

Munkált óras szakszerűen megtelepő olcsón vállal **javitásokat** **Rákóczi-u. 36.**

Villanymotorok, dinamó gépek javítása újra tekercselése, kapcsolótáblák készítése. Elad. vesz és beszerel. Földvári debreceni I. elektrotechnikai gyár Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

Kőváry és Altmann **szücsök, Piac-utca 42.**
Bármilyen szücs munkákat legújabb divat szerint jutányosan készítünk. Vadbőröket veszünk és készítünk.

Orthodox **libahus**
kapható **Kornhauserné Spitzer Fridánál** Hal-piac.

Felelős szerkesztő:
L. LORANT JOZSEF
Kiadó:
HEGEDÜS ES SANDOR Irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Nyomatott Hegedüs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában. Piac-utca 49. szám.

1922 MARCH 1
Egész évre K 660
Fél évre .. 340
FÜ
A választás
Budapest, március 1.
kormány nem k...
lasztójogi rende...
a budapesti lajst...
dolgában még n...
tés, a választój...
pénteken jelenik...
lapban.
Bethlen Istvá...
terelnök ma ma...
sajtó képviselői...
rendeletéről a l...
lentette ki:
A választójogi...
kérdésében ve...
még nincs. Még...
jékoztathatom a...
lőit a választás...
alkotmányjogi é...
mány állaspon...
helyben hagyta...
határozta magá...
eredeti tervéhe...
lasztójogot rend...
életbe. Ez a ren...
a választás...
rendelet azt...
lépteti életbe...
idején a parlau...
tett a kormány...
való tárgyalás...
kult változtatás...
hez a kormány...
köve nincsen...
választójogi re...
rálni kívánja...
Annak idején...
választójogi je...
ntézkedést ve...
lasztás a vidé...
nyitlt szavazás...
vényhatósági...
teiben és a fő...
fűkösségi alapi...
A kormány e...
arra az állasp...
dett, hogy a r...
szavazás kérd...
nek tekintette...
mintán a parl...
záshoz nem j...
kebelében is...
tekintette, sa...
tötte el a kérd...
eredeti intézk...
ben úgy, hogy...
lasztójogi ren...
déli kerületek...
vényhatósági...
kerületekben...
szavazást fog...
kormányzati...
vényhozási tés...
ezért a korm...
összeülő parl...
a helyzetben...
mentvényt, il...
fogása lesz...
hozza. Ezt az...
mert a korm...
ben a felel...
sem osztozni